

Olja Arsenijević

INTELEKTUALNI KAPITAL KULTURNOG NASLEĐA

ZNAČAJ, MERENJE I UPRAVLJANJE

Olja Arsenijević
INTELEKTUALNI KAPITAL KULTURNOG NASLEĐA
ZNAČAJ, MERENJE I UPRAVLJANJE

Izdavač

Institut za srpsku kulturu Priština – Leposavić

Za izdavača

Glavni i odgovorni urednik

Prof. dr Dragan Tančić

Recenzenti

Prof. dr Polona Šprajc, Fakultet organizacionih nauka,
Univerzitet u Mariboru, Kranj, Slovenija

Prof. dr Dejan Mihailović, Tehnički univerzitet u Montereu, Meksiko

Dr Dušica Semenčenko, viši naučni saradnik,
Institut „Mihajlo Pupin“, Beograd, Srbija

Urednik

Prof. dr Dragan Tančić

Lektura i korektura

Doc. dr Jelena Vojinović-Kostić

Prelom i priprema

Miodrag Panić

Štampa

GID „Pi – press“, Pirot

Tiraž

150

ISBN 978-86-89025-71-2

Olja Arsenijević

INTELEKTUALNI KAPITAL
KULTURNOG NASLEĐA
ZNAČAJ, MERENJE I UPRAVLJANJE

Leposavić,
2021.

Monografija je nastala u okviru naučnoistraživačkog rada NIO po Ugovoru sklopljenim sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja broj: 451-03-9/2021-14/200020 od 5. februara 2021. godine.

SADRŽAJ

UVOD	9
1. TEORIJSKE OSNOVE KONCEPCIJE INTELEKTUALNOG KAPITALA	19
1.1. Uloga intelektualnog kapitala u novoj ekonomiji	19
1.2. Teorijski izvori koncepcije intelektualnog kapitala	33
1.3. Intelektualni kapital, njegova struktura i osobine	36
1.4. Specifičnosti intelektualnog kapitala	45
1.5. Preduzetnički kapital	54
2. MERENJE INTELEKTUALNOG KAPITALA – UMETNOST ILI NAUKA	59
2.1. Osnove relacije teorije merenja	59
2.2. Pojednostavljanje preciznih mernih sistema	64
2.3. Merenje intelektualnog kapitala u okviru naučnih istraživanja	66
2.4. Merenje intelektualnog kapitala sa ciljem upravljanja na nivou kompanije	72
2.5. Karakteristike prilaza i metoda merenja intelektualnog kapitala	75
3. SINTETIČKE METODE MERENJA INTELEKTUALNOG KAPITALA KOMPANIJE – TEORIJA I PRAKSA	95
3.1. Metoda Q-Tobina	95
3.2. Metode tržišne kapitalizacije (ekonomska dodata vrednost)	97
3.3. Vrednost budućeg rasta	98
3.4. Ocena vrednosti neopipljive imovine	100
3.5. Intelektualni koeficijent dodate vrednosti	101

4. METODE MERENJA INTELEKTUALNOG KAPITALA NA OSNOVU NJEGOVIH KOMPONENTI – TEORIJA I PRAKSA	105
4.1. Finansijska metoda merenja nematerijalne imovine	105
4.2. Navigator „Skandia“	107
4.3. Sistem izbalansiranih pokazatelja	109
4.4. Rejting intelektualnog kapitala	111
4.5. Monitor neopipljive imovine	115
4.6. Navigator intelektualnog kapitala	117
4.7. Merenje intelektualnog kapitala u kompanijama javnog sektora	119
5. INTELEKTUALNI KAPITAL KULTURNE BAŠTINE	121
5.1. Definisanje kulturne baštine	122
5.2. Klasifikacija baštine	125
5.3. Interpretacija kulturne baštine u Srbiji	127
5.4. Definisanje intelektualnog kapitala kulturne baštine	130
5.5. Model intelektualnog kapitala kulturne baštine prema Bratianu i Beženaru	132
5.6. Upravljanje intelektualnim kapitalom u uslužnim delatnostima	135
5.7. Intelektualni kapital kulturne baštine – izvor konkurentnosti	140
6. CILJEVI UPRAVLJANJA ZNANJEM I INTELEKTUALNIM KAPITALOM U KONTEKSTU KULTURNE BAŠTINE	149
6.1. Jačanje kulturne infrastrukture i institucija	150
6.2. Promocija privredne aktivnosti (kulturne industrije, kulturnog turizma)	151
6.3. Konzervacija i promocija kulturnog i prirodnog nasleđa	153
6.4. Podsticanje interkulturalnog dijaloga	154
6.5. Promocija kulturnog izraza	155
6.6. Zaštita nematerijalnog nasleđa	156
6.7. Jačanje kulturne politike i razvoja	157

7. UPRAVLJANJE ZNANJEM I INTELEKTUALNIM KAPITALOM – PRIČA O USPEHU	159
7.1. Kreiranje zajedničkih programa kao alata za beleženje i prenošenje znanja	161
7.2. Priče o uspehu kao primarni izvori nadahnuća svih zainteresovanih strana	162
7.3. Identifikacija, dokumentovanje i komunikacija priča o uspehu	164
7.4. Analiza znanja	165
8. UPRAVLJANJE ZNANJEM I INTELEKTUALNIM KAPITALOM KULTURNE BAŠTINE U REPUBLICI SRBIJI	171
8.1. Strateški dokumenti u vezi sa kulturnom baštinom	171
8.2. Briga o kulturnom nasleđu u Srbiji	173
8.3. Institucije zadužene za kulturnu baštinu u Srbiji	174
8.4. Zaštita kulturne baštine u Srbiji	174
8.5. Srbija i njeno mesto u svetu u oblasti poslovanja kulturnom baštinom	177
8.5.1. Potencijali srpskih preduzeća u poslovanju kulturnom baštinom	183
8.5.2. Negativni efekti globalizacije na kulturnu baštinu	187
8.5.3. Intelektualna svojina kulturne baštine	190
9. UPRAVLJANJE ZNANJEM I INTELEKTUALNIM KAPITALOM U FUNKCIJI KULTURNE BAŠTINE U SRBIJI	195
9.1. Ideja razvoja nacionalnog portala umetnosti i kulture Srbije	200
9.2. Perspektive razvoja projekta nacionalnog portala kulture i umetnosti	206
9.3. O perspektivi i samoodrživosti projekta nacionalnog portala kulture i umetnosti	210
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	213
LITERATURA	217
REGISTAR POJMOVA	229